XXVI. évfolyam. Veszprém, 1918. január 20. 3. szám.

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanitóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

A katholikus autonomia.

Magyarország római katholikus püspökei f. hó 8—11-ig egyetemes értekezletre gyültek össze Budapestre. A rendkivüli konferencia összehivása azt mutatja, hogy valami fontos ügy egyértelmü megbeszélése tette szükségessé a közös összejövetelt. A magunk részéről arra következtetünk, hogy ott a püspöki kar a képviselőházban benyujtott s a kath. önkormányzatot kimondó törvényjavaslatra vonatkozólag iparkodott bizonyos megállapodásra jutni.

Apponyi törvényjavaslatával évtizedek vágya teljesedik. Amit a kath. magyar közvélemény 1848 óta sürgetett, most előreláthatólag valóra válik. Mert evvel a kivánsággal bármelyik kormánynak is számolni kell s a törvényjavaslat keresztülvitelére a jelen idő a legalkalmasabb. Nem azért mondjuk ezt, mintha attól félnénk, hogy a kiterjesztett választójog alapján összeülő uj képviselőház kevésbbé volna az emberi szabadság védelmezője, mint a mostani. Nem. A leszereléssel járó kérdések, továbbá a békekötés után elkövetkező sürgős megoldást váró problémák azonban ugy lekötik a közfigyelmet, hogy ezekre az egyházpolitikai kérdésekre nem jut idő. Tovább halogatni az ügyet, a közhangulatot többé elnyomni nem lehet. Szükség van rá, hogy az ország hatvan százalékának jogos aggodalmait eloszlassák.

Az 1848-iki törvények kimondották az állam felekezetietlenségét. Ennek az elvnek megfelelően megadták az összes történelmi vallásoknak az önkormányzatot, egyedül az addig államvallásként szereplő katholikus vallást felejtették ki. Régi hagyományainkhoz való ragaszkodás, a táborunkban is feltámadt ellenzések, a liberális kormányok politikai törekvései egész mostanáig mindig elodázták az igéretek beváltását. Ami a megvalósitásra történt, nem volt elegendő erős és céltudatos törekvés. Igy történt aztán, hogy Magyarországon az állami gyámkodás folytán biztos irányu, kialakult kath. közvélemény nem fejlődött ki, ugy mint az megtörtént a többi vallásfelekezethez tartozó polgártársainknál.

A választójogi kormány számolt az uj idők kivánalmaival. Belátta, hogy a háboru után az államhatalom polgárainak gondolkozását megnemesiteni, átalakitani csak ugy tudja, ha azokat a kulturértékeket kihasználja, melyeket az egyes egyházak képviselnek. Csak igy lehet az állami és társadalmi életet egyaránt veszélyeztető felforgató eszméket korlátok között tartani. Viszont ennek elérésére szükség van arra, hogy az egyes egyházak szabadon mozogjanak, szellemi és anyagi erejüket kihasználják. Ezért a törvényjavaslat szerint a törvényhozás a katholikusoknak rendelkezésére bocsájtja mindazokat a kath. eredetü javakat, melyeket eddig minden törvényes intézkedés hijján a kultuszminiszter kezelt. Igy visszakerül eredeti kézre az a vagyon, melyet vallás- és tanulmányi alap néven ismerünk; vele kapcsolatban mintegy 56 középiskola fentartása s az egyetemi alapok.

Ez lévén a tényállás, nem értjük a magyarországi lutheránusok felfogását, akik a kath. önkormányzat és a protestáns egyházaknak nyujtott állami segitésről szóló javaslatokat egy törvénybe akarják foglaltatni és a protestánsoknak kilátásba helyezett 200 milliós állami alapitványt a vagyoni egyenlőség nevében még emelni kivánnák. Katholikus részről nem irigylik ezt az állami alapitványt, pedig ennek nagyobb része ugyis a kath. adózó polgárok zsebéből megy ki. Mindazáltal különösnek találjuk, hogy azt, a mi bennünket a jog és igazság alapján megillet, pénzzel és pedig minél nagyobb összeggel váltsuk meg. Amikor az államhatalom a katholikusoknak megadja az önkormányzatot, végrehajtja a sokat előráncigált 1848. évi XX. t.-cikket. Ugyanakkor ezen törvény szellemét követi, mikor

Neked irtam.

Szeretnék a párnád lenni.
— Könnyü volnék, mint a jóság
S könyharmattal szépitgetném
Arcodat, a gyenge rózsát.

Szeretnék a fésüd lenni.
— Selyem hajad csókolgatnám
S a homlokod fehérségét
Csillagokkal körülraknám.

Szeretnék a kendőd lenni.
— Hizelegve ölelnélek,
Édes szókat muzsikálnék
S azt hinnéd, hogy szép az élet.

Szeretnék a gyürüd lenni.
— Öriznélek gyémántszemmel
S beragyognék a szivedbe
Örökláng szerelemmel.

Szeretnék a könyved lenni.
— A lelkemet eléd tárnám
S minden este összebujnánk
Beszélgetni ketten, árván.

Szeretnék az imád lenni.
— Szivedből az égbe szállnék
S a jó Isten mosolydval
Reggel ujra rád találnék.

Pintér Sándor.

Amaury gróf legendája.

— Maurice de la Fuye. —

Mily remekmű az ember! Mily nemes az értelme! Mily határtalanok tehetségei! Alakja, mozdulata mily kifejező és bámulatos! Működésre mily hasonló angyalhoz! Belátásra mily hasonló egy istenséghez!

Shakespeare, HAMLET.
Arany János fordítása.

1269 karácsony napján, pitymallatkor, Morvillers-udvarházában, Champagne-ban, Geoffroy gróf visszaadta lelkét Teremtőjének.

Barátja volt Sire de Joinville-nek, társa szent Lajosnak, ennek első keresztes hadjáratában s a manszurah-i csatában elesni látta két idősebb fiát. Maga is foglyul esett és midőn 1254-ben a király kiváltotta a fogságból és uradalmába visszatért, csak egyetlen gyermeke maradt, Amaury, aki a keresztes háboruba menetele után születettt, s kinek élete anyja életébe került.

Ennyi szerencsétlenség elkeseritette a gróf lelkét. Mint jó keresztény nem zugolódott, de begubózta magát határtalan szomoruságba, melyből a kis Amaury látása alig volt képes néhány pillanatra kimozditani. Az egész napot vadászattal töltötte, farkasokat és vaddisznókat ejtve el, s mikor este nagy fáradtan hazatért, csendes étkezés után az álomban keresett feledést.

Amaury az udvarház komor magányában növekedett és senki sem gyanitotta a tulajdonságokat, melyek benne ébredeztek. A gróf, aki alig tudott olvasni s kardja markolatával tudta nevét aláirni, azt tartotta, hogy fia elég tanult lesz, ha tudja a Miatyánkot és ősei nagy tettének történetét. De Amaury-nak eleven értelme volt s nagyon hamar végére járt volna e kissé sommás tanulmányi programmnak. Azért, mikor tizenkét éves volt, többet is óhajtván tanulni, megkérte atyját, hogy adjon melléje komolyabb mestert, mint az akkoriak szoktak lenni. Bár az eszmét a gróf különösnek tartotta, mégsem tagadta meg fia kérését, mert utolsó gyermeke iránt különben nagyon megérdemelt engedékenységgel viseltetett.

Amaury tehát leckéket vett egy Gerbert nevü szerzetestől, aki megtanitotta őt a latin nyelvre és — ritka dolog akkoriban a kolostorokon kivül — megismertette őt a római történetirókkal és költőkkel. De mindenekfelett az erényeket művelte növendéke szivében; irtózatot keltett benne a rossz iránt, s mikor Blanka királyné IX. Lajost, arra buzditotta, hogy készebb legyen meghalni, mintsem egyetlen egy halálos vétket elkövetni.

Amaury megtanult türelemmel lenni felebarátja fonákságai iránt, szeliden bánni vazalljaival és jobbágyaival, és jótékonyságot gyakorolni a szegényekkel szemben.

Miként atyja, szenvedélyesen szerette a vadászatot. Gerbert, aki növendékéből példányszerü uraságot akart nevelni, ezt a foglalkozást kiválóan alkalmasnak tartotta arra, hogy megakadályozza a rossz hajlamok kifejlődését a fiatal ember szivében, és buzditotta rá. Megmutatta neki, mily szolgálatokat tehet uradalma lakóinak, ha pusztitja a farkasokat, a rókákat és a vaddisznókat, hozzátevén, hogy később a vadállatoknál sokkal rettenetesebb ellenségekkel, az Isten és a franczia király ellenségeivel kell küzdenie.

Ily mester vezetése alatt Amaury olyan lovag lett, amilyen ritkaság volt a XIII. században, mert bár a hit eleven volt, de nem kevésbbé azok voltak a szenvedélyek is, és sok nemesben gyakran

a többi bevett történelmi keresztény vallásoknak ad megfelelő támogatást. Az ugynevezett azonos elbánás, a jogegyenlőség elvéből szerintünk mindazáltal nem következik a vagyoni egyenlőség elve. Már csak az egyes egyházak tagjainak különböző számánál fogva sem. A magyar törvényhozás polgáraira nézve ismeri a törvény előtt való egyenlőség elvét. Ki merne azonban ebből a vagyoni egyenlőségre is gyakorlati következtetést vonni. A vallásfelekezetek tökéletes vagyoni egyenlőségének kimondása egyébként nincs is meg törvényeinkben.

Különösnek találjuk a lutheránusok mult szombati kivánságait a szekularizációra vonatkozólag is. Az 1848. évi XX. t.-czikk csak arról szól, hogy az állam segiti a vallásfelekezetek kiadásait fedezni, de arról a törvény nem rendelkezik, hogy *minden* kiadást az állam visel. Ha olyan fontos, nagy lépésre határozta volna el magát a törvényhozás, mint a szekularizáció, azt csak világos és nyilt rendelkezéssel tehette volna, ami a XX. t.-cikkben nincs meg. Hogy egyik-másik képviselő mire gondolt akkor, mikor a törvényt megszavazta, nem lehet döntő a törvény nyilt rendelkezésével szemben.

Mi ezek ellenére bizunk benne, hogy Apponyi nemes törekvése megvalósul s az autonomiai törvényjavaslatból törvény lesz. Ezzel vallási életünkben Magyarországon egy teljesen uj alakuláshoz értünk. A javaslat még nem az élet, csak a lehetőség megadása, a fejlődés meginditása. Azt hisszük, a püspöki konferencia megtalálta azt a módot, hogy az elindulás az egyház kebelén belül is oly formát öltsön, amely életképes lesz s elvezet a belső egységre s megerősödésre, az öntudat fejlesztésére és ahol szükséges, az erőteljes külső védekezésre is.

Figyelő.

Iskolaszünet. A közoktatásügyi miniszter az iskolák szünetét — szénhiányra való tekintettel — febr. 4-ig kiterjesztette. A helybeli főgimnázium osztályaiban azonban a tanitást 17-én megkezdték. A vidéki tanulókat az igazgatóság nyilvános felkérésére a házigazdák értesitették az előadás megkezdéséről. Tanitanak már az angolkisasszonyok s az irgalmas nővérek elemi és polgári iskoláiban, a tanitónőképzőben, a zeneiskolában s a ref. el. iskolában is. Az áll. polgári iskolában s a kath. elemi fiuiskolákban szénhiány miatt csak febr. 4-én kezdődik az előadás.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A *fiadi* róm. kath. fiókegyház iskolájához kántortanitó kerestetik. Javadalma: helyi járulékokból 626 K készpénz, a többi államsegélyből; lakás két padlós szoba, konyha, kamra, istálló, 1200 □-öl kert és $^{1600}/_{1600}$ □-öl szántóföld. Pályázati határidő: *január 28.* Az okmányolt kérvények a kisbárapáti (Somogy m.) plébánia-hivatalhoz küldendők. Iskolaszék.

Pályázat. A *fonyódi* (Somogy m.) róm. kath. elemi népiskola II. tanitói állásra *1918. február 3-ig* pályázat hirdettetik. Fizetés: lakbér 240 K, kert 20 K, a hitközségtől 100 K, a többi állami kiegészités. Kötelessége az I—II. osztályban törvényszabta módon tanitani és nevelni, a kántorságban és az ismétlőiskolában dijmentesen segédkezni. A megválasztott köteles az állást azonnal elfoglalni. Iskolaszék.

Pályázat. A *káptalantóti* róm. kath. iskolaszék II. tanitói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: egy kis butorozott szoba, 1 öl fa, 120 K lakbérpótlék, 20 K kertilletmény, a többi államsegély. Kötelessége dijlevélben. Egyh. főhatóság intézkedésével a háboru végéig a fogoly kékkuti tanitót tartozik helyettesiteni. Pályázati határidő: *február 3.* Iskolaszék.

Előadás a nőmozgalmakról.

A mult vasárnap az angolkisasszonyok intézetében *Rott* Nándor dr. megyéspüspök előadást tartott a mai aktuális nőmozgalmakról. Az előadás iránt az egész városban élénk érdeklődés nyilvánult. Helyszüke miatt csak meghatározott számban lehetett meghivókat kibocsátani. Ennek figyelembevételével a meghivás elmaradása bizonyára találkozni fog azoknak elnézésével, akik az előadásra meghivót nem kaptak.

A nő társadalmi helyzetének általános ismertetésével kezdte előadását a püspök. A nő helyzete a háboru folytán sok tekintetben megváltozott. Nemcsak a kereseti pályákon látunk nagy számmal nőket, de még a családi élet is nagy változáson ment át. A férfi távollétében sok esetben az édes anyára hárul nemcsak a gyermeknevelés, de egyuttal a családfenntartás kötelessége is. A háboru megmutatta, hogy a nők megállják helyüket a családban, a hivatalban, a gyárban. Érettségük a politikai jogok gyakorlásából is osztályrészt kiván. Méltán. Itt ismertette a nők választójogának történetét, párhuzamba állitva az északeurópai államokat a déliekkel. A női választójoggal kapcsolatban finom distinkcióval rámutatott arra az irányzatra, mely ugy iparkodik szerepelni, mint a nőérdekek egyedüli képviselete és exponense: melyet a nők hatalmas tábora, mint vezérét követni köteles volna. Az ilyen kisajátitási kisérletekkel szemben kell, hogy a nők egész tábora megmozduljon és a nőmozgalmakba vigye be finomabb lelkületét, vallásos világnézet, erkölcsi tartalmát. Ez nem felekezetieskedés, hanem a szociálizálódás helyes fejlődése. Nem egészséges ugyanis, hogy a felekezetlenség nevében egy irányzat kisajátitson mindent a maga részére erőszakos fellépésével. Annál kevésbbé, mert hiszen a hivő keresztény nők bevonásával a nőmozgalmak csak méltóságot és finom lelki tartalmat nyernek.

Ezután széles ismertetéssel, sokoldalu megvilágositással a szociális eszmék folytonos kidomboritásával bemutatta a megyés püspök azokat a mozgalmakat, melyek a keresztény világnézet megvallásával olyan széleskörü és hatalmas szociális tevékenységet fejtenek ki. És ezenközben nevelik az öntudatos intelligenciát, letörölnek sok panaszos könnyet, felsegitenek számtalan nyomorultat és árvát, felkarolnak annyi elnyomottat és veszedelemnek kitettet. Hosszasan beszélt a Nővédő Egyesületekről, azután a Szociális Missziótársulat vezetése alatt működő intézményekről és mozgalmakról. Ezek az egész országot behálózzák és az igazságügyminiszterium hivatalos támogatásával dolgoznak. Ismertette aztán a cselédkérdést oly fényes eredménnyel megoldó Háziasszonyok Országos Szövetségét és a szociáldemokraták erőszakos fellépésével szemben, a munkásnők érdekét igazán képviselő és védelmező Munkásnő Egyesületet.

A nőmozgalmak között különösen nagy súlyai és jelentőséggel bir a Kath. Tisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége, melyről a megyés püspök hosszasan beszélt. Olyan hatalmas és nagy arányokról van itt szó, hogy a fővárosban nemcsak irodát, hanem otthont is tart fenn a szövetség. Az Otthon szüknek bizonyult annyira, hogy most egy különálló nagy épületet rendeznek be az Otthon számára.

Ezen szociális mozgalmakkal szemben ne zárkózzanak el a veszprémi hölgyek sem. Ezért kivánatos, hogy a nőmozgalmak egyes ágait fővárosi szakkiküldöttek ismertessék időről-időre. Erre a célra az előadás után meg is alakult a *„Nőmozgalmak Intéző Bizottsága"*, mely céljául tűzte ki, hogy a nőmozgálom ügyét felkarólja és vezetni fogja.

Országos mozgalom a keresztény sajtóért.

A háboru az eszméknek, gondolatoknak egész özönét vetette fel. Mint a méhkasban zsibong körülöttünk a vajudó élet, hogy kialakitsa a jövendő képét. Ez a forrongás átcsapott a kath. magyar közéletre is. Érezzük mindnyájan, hogy napjaink zürzavarában, mennyire fontos, hogy legyen erős keresztény irányu sajtónk, mely felvilágositásával, utbaigazitásával a konzervativ gondolatok keresztülvitelét előresegitse s igy a jövő keresztény Magyarországnak társadalmi, politikai, gazdasági megerősödését munkálja. Igen, csakhogy erre egy életképes, izmos, a versenytkiálló sajtóra van szükség, mely a radikális törekvések tűzpontjában megállja a küzdelmet. Ezt mindenki vallja, senki nem tagadja s már több mint egy évtized óta annyi tinta, szellemi energia elpazarlódott e célra. És mikor a megvalósitásra került a sor, megakasztotta a nervus rerum gerendarum hiánya: a pénz. Eddig is történt már sok ebben az irányban, de nem annyi, amennyit az ügy fontossága megkivánt. Eddig mindannyian egyek vagyunk.

Ha aztán a tettek terére lépünk, nem ilyen egységes a felfogás. Vannak közülünk, akik kifejezetten kath. irányu lapot kivánnak, mások inkább a mérsékelt irányhoz tartoznak. Nem egy körben az a vita tárgya, vajjon a pártlapnak van-e létjogosultsága, vagy inkább a pártokon felülálló sajtónak van-e jövendője a katholicizmuson belül,

---

elfojtották a vallás szavát. A gróf gyakran mondá mogorva arccal:

— A fiam nem férfi, hanem szerzetes, csak a tonzurája hiányzik.

De Amaury oly tisztelettel viseltetett atyja iránt, oly vakon engedelmeskedett parancsainak, hogy ennek rossz kedve elpárolgott a fiatal ember tiszta tekintete előtt, s röpke öröm kifejezése villant át fájdalomtól barázdált arcán.

Igaz, hogy Amaury erényes volt egészen a tulságos félénkségig. Aki látta, mint sütötte le pirulva szemeit, ha nővel találkozott, különösen, ha ez a nő szép és fiatal volt, osztozott a gróf véleményében, s inkább kispapnak tartotta volna őt, mint nyers katonák utolsó ivadékának.

Sőt néha zavarba jött, ha arra gondolt, hogy eljön az idő, mikor meg kell házasodnia, pedig a házasságot kötelességnek tartotta, mert két testvérének halála után ő volt az egyetlen örököse a Morvilliers-ek hűbérbirtokának és egyetlen reménye fajának. Rendszerint nem igen gondolt ezekre a dolgokra, s ha nagyon gyötörték, lóra ült s keresztül-kasul nyargalt a mezőségen.

***

Mikor atyjának testét letették őseié mellé a morvilliers-i templom kriptájába, Amaury a legsötétebb gyászba merült.

Alig hallgatott szolgái unszolásaira, akik kérték, hogy vegyen magához valami táplálékot. Gerofroy gróf és Gerbert szerzetes voltak az egyetlenek, akik ifjuságát vezették. A szerzetesnek köszönte tudományát és jámborságát, atyjától pedig még próbára nem tett bátorságát és becsületérzését örökölte. Ugy tünt fel neki, mintha önmagának felét elvesztette volna.

Gerbert, aki nagyon okos és nagyon önzetlen szerzetes volt, nem igyekezett kihasználni ezt a fájdalmat arra, hogy a világtól elvonulva kerestessen vele irt szenvedésére. Felfogása szerint Amaury-nak nem kolostorban volt a helye, hanem kastélyában, vazalljai között, akiknek pártfogással és igazságszolgáltatással tartozott.

Azért, miután bizonyos időt engedett a bánkódásnak, a jó Gerbert azt mondta a fiatal embernek, hogy nem jó igy kétségbeesni, s hogy mint kereszténynek és nemesnek kell szembenéznie a jövővel.

— Tudja, mondá, hogy az Atyaisten nem azért teremtette az embert, hogy egyedül éljen, hanem feleséget adott neki azzal a paranccsal, hogy növekedjék és szaporodjék: *Crescite et multiplicamini*, mondja a szentirás.

Gerbert szerette a latin idézeteket, s ez nagyon megbocsátható hiba egy szerzetesnél.

— Önre nézve, tette hozzá, ez kötelesség, melyet fajának és vazalljainak érdekei parancsolnak; igérje meg, hogy később gondolni fog erre.

De Amaury szomoruan rázta a fejét; a szerzetes szavai felkeltették benne a tünődéseket, amelyeket atyja halála elfeledtetett: fájdalma és félénksége egyesültek és nyugtalan némaságba zárták őt, s a szegény Gerbert-nek e napon kárba veszett a fáradsága.

Azonban nem hagyott föl a dologgal, s néhány nap mulva, anélkül, hogy fontosságot látszott volna tulajdonitani szavainak, igy szólt a fiatal emberhez:

— Észrevette-e az uraságok közt, akik általánosan tisztelt atyja temetésére eljöttek, Thil lovagot? A szertartás után hosszasan beszélt velem s különösen érdeklődni látszott az ön jövője iránt.

(Folyt. köv.) Franciából ford.: dr. Rada István.

Nem uj kérdés ez. Lonkay és Palásthy között a hatvanas évek elején lefolyt eszmecsere óta még mindig nem nyert e kérdés végleges megoldást.

Napjainkban ujra a felszinre vetette a problémát egy friss erővel megindult mozgalom. Társadalmunk több száz kiváló egyénisége egy hatalmas, erős központi keresztény sajtó megvalósitása céljából több milliós központi sajtóvállalat megalapitásán fáradozik részvénytársasági alapon. A vállalat cime *Központi Sajtóvállalat Részvénytársaság*. E hó 15-én kezdte meg működését, a részvények aláirás jegyzését. A részvények jegyzésének határideje három hónapig tart. Egy-egy részvény ára 25 korona, melyhez egy korona alapitási költség járul.

Csekély összegről van szó, épen azért mindenki részt vehet ebben a keresztény Magyarország létezését érintő nagy ügyben. És ezt az összeget nem ajándékképen kérik, hanem mint értékpapirt, amely gazdaságilag is tényleg azzá lesz, ha mindenki megérti a kérdés eléggé nem mérlegelhető fontosságát s résztvesz a részvényjegyzésben. A társadalom nagy rétegében mutatkozó nagy érdeklődés avval a reménységgel biztat, hogy a kivánt eredmény meg is lesz.

A vállalat célját ugy akarja elérni, hogy a már meglevő keresztény és jóirányu sajtóműveknek nem ártani szándékozik, vagy azokat gyengiteni, hanem azok közreműködésével, vállvetett munkával törekszik elérni azt, amiért alakul. A politikában a pártfelettiség elvét szándékozik megvalósitani, mert csak igy gondolhat arra, hogy Magyarország minden keresztény polgárának sajtója lehet, különben egyes kereteknek, tömegrészeknek lehet csak szócsöve és szivesen látott szellemi tápláléka. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a keresztény iránypártsajtó szerveit is hathatósan ne támogassa.

Tudjuk azt nagyon, hogy ez a mozgalom ujra feleleveniti a régi felfogásbeli különbségeket.

Szükséges-e uj napilap? Nem gyengiti-e meg a régieket s mindkettő vérszegény lesz? De tegyük félre most a tépelődést. A töprengés nem viszi az életet előre. Érvényesüljön a kath. sajtó terén is a szabad verseny, jussanak szóhoz a friss, uj erők.

Napjaink eltérőek a multhoz képest annyiban, hogy remélhetőleg a küszöbön áll a kath. önkormányzat, amely pártállás nélkül egy táborba hozza össze mindazokat, akik e névre hallgatnak minden politikai pártállás nélkül. Ebből kialakul előbb-utóbb politikától mentes, egységes katholikus felfogás Magyarországon. Miért ne legyen ennek az irányzatnak is sajtója?

A pártsajtónak emellett még mindig megvan a maga létjogosultsága. Mi bizunk a vezetők jóakaratában, mellyel a meglevőt nem lerontani, hanem erősiteni akarják. Azt hisszük, hogy megtalálják a helyes utat, amely biztositja nekik az ország bizalmát. Az ügy felkarolását melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Az érdeklődők forduljanak a Központi Sajtóvállalat r.-t.-hoz Budapest, IV., Harisbazár 1. félemelet 1.

HIREK.

— **Püspökünk utja.** *Rott* Nándor dr. megyéspüspök pápai és pannonhalmi utjáról vasárnap délután érkezik Veszprémbe. Evvel az utjával kapcsolatban a cseszneki plébániára is elment az ottani egyházi ügyek rendezése végett. A püspök a jövő hét szerdáján Székesfehérvárra utazik, ahonnan csütörtökön tér vissza.

— **A kisszemináriumnak.** A veszprémi székesegyházi káptalan a szt. Józsefről nevezett veszprémi kisebb papnevelő intézet alapja javára *százezer koronát* szavazott meg.

— **Adomány.** *Rosos* István apátkanonok a szentkirályszabadjai plébánia javára 12.500, a siófoki plébánia céljaira 10.000 K-t adományozott.

— **Jótékony-alap.** A főispáni jótékony-alap ujabban a 438—487. sz. nyugtákkal 1420 koronával gyarapodott. Az idei főösszeg most 8874 K 54 f. — E jótékony-alap kimutatásának egyik adatát mult számunkban tévesen közöltük. A főispán ugyanis a „rokkant kereseti telepek" céljaira alispánunk kezeihez nem 100 koronát, amint közölve volt, hanem 1000 koronát utalványozott.

— **Halálozás.** Özv. *Hunkár* Sándorné szül. Kuntz Adél, b. e. Hunkár Dénes főispán édesanyja f. hó 11-én 97 éves korában meghalt. Temetése f. évi január hó 14-én volt Szolgagyőrött.

— **Katonai kinevezés.** A m. kir. honvédség rendeleti közlönye szerint *Balassa* Kálmánt, a 41. honvéd táb. tarackezred tart. hadnagyát áthelyezték a tényleges állományba s a király főhadnaggyá kinevezte. Derék földink tulajdonosa a bronz-, kisezüst-érmeknek, a Signum Laudisnak s a Károly-keresztnek.

— **Szegény tanulók cipője.** A veszprémi káptalan kilencven szegény iskolást, fiut és leányt ajándékozott meg cipővel. Adomány soha sürgetőbb szükséget nem pótolt, mint ez a jótékonyság, mert annyival több tanuló járhat a cipőtelenek közül iskolába. A segélyt hadiárvák s hadbavonultak szegény gyermekei kapták. Hálás köszönet érte a jótevőnek!

— **Pollák Ferenc.** A farkasgyepüi téli csendben, a havas erdő némaságában uszott végig az utolsó sóhaj, mely az országhirü vadásznak, *Pollák* Ferencnek lelkét röpitette. Messze földön nem szoritott férfikezet annyi jóbaráti kéz, mint az övét. Sehova szivesebben vadász nem utazott, mint a farkasgyepüi vadászlakba. Jóság várta és meleg kedély. Hangulatos, kedves vadászélet, melyben összenőtt a puskás szenvedélye a nemes vad gyengéd kimélésével s amely a vadászatban lelkiséget, uri hangulatot élvezett, nem pedig üzleti érdeket hajszolt. Közel negyven éven át szolgált a veszprémi püspökség erdészeténél. A pécsi püspökségtől hivta el boldogemlékü Kovács Zsigmond püspök. Kezelése alatt a püspöki erdészet mintaerdei gazdaság lett. Gyengéd volt, mint jó férj, hűséges, mint erdőtiszt, nyilt szivü, megértő, mint jóbarát s jótékonyságtól ragyogó lelkü, mint rokon, aki javait gyermektelenség miatt közeli rokonoknak áldozta. Január 13-án halt meg s szerdán helyezték örök nyugalomra. Temetésén megjelent a rokonság, a gazdatisztikar, a vidék s Pápa intelligenciája. Veszprémből *Halmi* Nándor gazdasági felügyelő és *Haidekker* László püsp. főszámvevő voltak jelen. A gyaszszertartást *Matzer* Endre bakonyjákói plébános végezte segédlettel. Nyugodjék békében!

— **A városi zeneiskolából.** A városi zeneiskola bizottsága péntek delután gyülést tartott. Dr. *Óvári* Ferenc, a zeneiskolai bizottság elnöke s az iskola védője kegyeletes szavakkal, érdemek hosszu sorozatának méltatásával parentálta el az intézet volt igazgatóját, *Kecskeméthy* Margitot. Ezután felolvasta Mater *Ghymessy* főnöknő szép levelét, melyben az Angolkisasszonyok intézete nevében tolmácsolt meleg részvétet a zeneiskola igazgatóságának. A bizottság felemelte a tanárok s tanárnők fizetését olyan összegre, amely lehetővé teszi, hogy az iskola tanári testületébe mindenkor kiváló erők juthassanak. A megüresedett igazgatói állást is betöltötték. *Gaál* Sándor tanitó, énektanár s a Dalegyesület kitünő karnagya jutott az intézet élére. Ez a választás érdemes, arra méltó egyénre esett és városszerte őszinte örömöt fakaszt. Az uj igazgató is kiváló zenetudást, energikus törekvést s a zene- és dalművelésnek fanatikus szeretetét hozza magával felelősségteljes uj állásába. Bizunk a sikerben. Ezzel a bizalommal köszöntjük szép tisztében s kivánjuk, hogy vezetése alatt az uj intézet a város egyik büszkeségévé fejlődjék.

— **Választójogi bizottság.** A képviselőház az egyes politikai pártok tagjaiból választójogi bizottságot alkotott. Vármegyénkből két országgyülési képviselő lett tagja a bizottságnak: *Antal* Géza dr. és iklódi *Szabó* János, mindketten a munkapártból.

— **Halálozás.** Amilyen széles körben ismert volt *Kecskeméthy* Margit neve s elismerésben részesitett a zenei oktatás terén kifejtett buzgó működése, olyan általános volt a lesujtott szivek részvéte halálhirének hallatára. Korai életelmulása nem volt váratlan, mert tisztelői évek óta igaz részvéttel látták bizakodó küzdelmét beteg szivével. Az ősz óta különösen sokat szenvedett s legutóbb a fővárosban keresett enyhülést. Megtalálta örökre. Átölelte roskatag testét s belefektette selyemszemfedős szép barna koporsóba. Elment élethosszabbodásban bizakodva s haza hozták a siri enyészet örök lakásába. Kecskeméthy Margit nem élt hiába. Tudását, a zene kultuszát művelő lánglelkének hatását visszahagyta növendékeinek sokaságában. Veszprém zenei kulturájának nagyobb lendülete s intézményes fejlesztése az ő nevéhez fűződik. Ismertük a kezdet kezdetén, majd a gyarapodásban is, amikor kora reggeltől, késő estig járt családtól családhoz fagyban, sárban, melegben óraadásra. Ajkán szinte örökös mosoly, szemében reménykedő tüz s egész lényében hatalmas, lüktető erő, hogy kiküzdje az élet jutalmát, tudásbeli készségének, munkakedvének érvényesülését. S még mikor hazatért, hogy pihenjen, otthonában is tanitott s jóságos szivvel agg szülőket becézgetett. Ez a munka két erős test erejét is megőrli vala, még akkor is, ha azt könnyeddé, röpkévé teszi a csodálatos munkakedv s a tanitásnak sajátosan egyéni módszere. Igaz örömmel láttuk reményeinek teljesedését is, amikor már oly nagy lett a tanitványok száma, hogy az ide-oda járás idejét is meg kellett takaritania. Otthona szépen fejlődő magán zeneiskola lőn, kibővitve nagy buzgósággal, igaz rátermettséggel vezetett önképzőkörrel. Nem csüggedő akaraterejéhez kapcsolódott szervező, nagy csoportokat játszva vezető képessége, amelynek gyermekhangversenyeiben annyiszor tanujelét adta. Amikor buzditására s dr. Óvári Ferenc anyagi áldozatával megnyillott a városi nyilvános zeneiskola, állhatott volna-e más az élére, mint a lelkes uttörő? Igazgatója lett ennek az iskolának, amelynek valósulása évek során át mint gyönyörü álomkép, mint a vágyak vágya csillogott előtte. Tehát a törekvés, a tudás célhoz jutott s beváltotta az igéretet, a várakozást. Nagy kár, hogy a végzet ily hamar végét szakitotta a munkás, szép életnek. Csütörtökön temették el az alsóvárosi kápolnából. Temetésén nagy közönség képviselte az egész várost. Szülők, tanitványok, kortársak szivbeli részvéte volt a jó testvérek, rokonok fájdalmának vigasztalása. A Dalegyesület két gyönyörü gyászdala összefoglalta a könnyezők imáját, hogy: a felejthetetlen halottnak meggyötört szive édesen álmadozzon a boldog feltámadásig.

— **Átveszik az Anna-iskolát.** Az Anna-iskola átvétele anyaghiány miatt az őszön elmaradt. A katonaság nemrégiben ujra lefoglalta azt önkéntesek részére. A közóhaj azonban az átvételt ujra napirendre hozta s a kath. iskolaszék elnöksége most tárgyal a katonai bizottsággal a teljes átadás és hiánypótlás ügyében. Ebben az ügyben a hatóság is átirt az iskolaszékhez. Az elnökség visszaválaszolta, hogy az iskolaszék a városi hatóságtól csak egyházi főhatósága utján fogadhat el bárminemü felhivást.

— **Tisztviselők gyülése.** A helybeli köztisztviselők csoportja f. hó 20-án d. e. 11 órakor közgyülést tart a kir. törvényszék tárgyalási termében. *Juraszek* János, a beszerzési csoport elnöke a tagokat a pénzügyi tisztviselők kivánságára hivta közgyülésre. E közlés meghivóul szolgál.

— **Házak hadirokkantaknak.** Nemzeti közérzés, a magyar nép hálája inditotta meg a mozgalmat, mely házhoz, földhöz kivánja juttatni az ily foglalkoztatható rokkantakat. Erre nézve városunk hatósága is kapott felhivást s már meg is van a hajlandóság a teljesitésre. A város tizenöt veszprémi rokkantnak ingyen házhelyet ajánl föl. A házakat a rokkant kereseti telepek intézősége épitteti föl. Ezen kivül a város hajlandó a tizenöt rokkantnak fejenkint 3 hold földet bérbe adni. Bizonyos, hogy a képviselőtestület ehez a javaslathoz hozzájárul s ezzel városunk is megkezdi a hadijótékonyság intézményeinek sorozatát.

— **Missió.** P. *Jámbor* László jezsuita atya jan. 7-től 14-ig missiót tartott a kőrösheyi plébánia hiveinek. A háboruban agyonzaklatott lelkek szivük nyugalmát kapták meg az Urtól. A missió hatása alatt a hivek elhatározták, hogy a kőrösheyi templomban uj oltárt emelnek, mert ez országos műemléknek nincs stilszerü oltára. Pár nap alatt össze is adták a 6000 koronát, amelyért *Homorai* Béla veszprémi oltárépitő hajlandó az uj oltárt román-gót stilusban megépiteni.

— **A Rózsafüzér Társulat közgyülése.** A Rózsafüzér Tarsulattal egybekötött temetkezési egyesület f. hó 20-án délután 3 órakor tartja évi közgyülését a László-iskolában. Ezen alkalommal ünnepli meg az egyesület fennállásának 50 éves évfordulóját. 1868-ban alakitotta az egyesületet *Pribék* István plébános azzal a céllal, hogy tagjaiban egyrészt a hitéletet ápolja, másrészt valamely tag halála esetén hozzátartozóit a temetési költségek fedezésében segitse. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a közgyülésen megjelenni sziveskedjenek.

— **A veszprémi Iparoskör** rendes évi tisztujitó közgyülése f. hó 27-én delután 3 órakor lesz. A Kör elnöksége ezuton is meghivja a kör tagjait. Tudatják egyuttal, hogy a szilveszteresti gyüjtésük eredménye 140 kor., mely összeget a városi pénztárba a veszprémi hadbavonultak segélyalapja javára befizették.

— **Esküdtek.** A februári esküdtszéki ülésszakra f. hó 19-én sorsolták ki a veszprémi törvényszéken az esküdteket. Rendes esküdtek lettek: Steinberger Rezső, Pósa Endre, Szabó Kálmán, Nagy A. Mihály, Schlingloff Károly, Mészöly Pál, Lengyel Mihály, Kajcsos István, ifj. Moharos Péter, Ráckevy József, Herceg Imre, ifj. Kátay István, Hunkár Béla, Gál Jenő, Hahm Gáspár, Hampel István, Haidekker László, Felk Andor, Elekes Gyula, Antal István, Bibó Dezső, ifj. Gáspár János, Lipnik Jenő, Szatler Ignác, Barca Imre, Mórádi János, Holly Antal, Goldschmidt Samuel, K. Pető József, és Stern Géza. Helyettes esküdtekül kisorsoltattak: Lőwy Béla, Krizmanics Antal, Kulcsár Károly, Próder József, Gunst Ignác, Próder Károly, Rieszner Róbert, Reininger Dezső, Rothauser Zsigmond és Gácser Kálmán. — Ugy halljuk, hogy idáig csak egy ügy kerül tárgyalásra.

— **Uj menetrend Balatonfüredre.** Az üzletvezetőség teljesitette a veszprémiek s a vidéki érdekeltség kérelmét, hogy a balatonparti vicinálison koradélutáni vonatjárás legyen. Az uj menetrend szerint a vonat d. u. 1 ó 29 p.-kor indul Veszprémből s elfut Balatonfüredig. Innen este indul s a budapesti utasokat Alsóörsön 6 ó 42 p-kor felvéve 7 ó 46 p-kor érkezik vissza. Az 5 órai vonat nem közlekedik.

— **Hadimunka a faluban.** A hadijegyzések s a hadigyüjtések lajstromában is szembeötlő az a fényes eredmény, amely egyházmegyénk tanitóegyesületének egyik kiváló tagja, a marczalisegüsdi espereskerületi tanitókörnek elnöke, *Szabady* Sándor tótszentpáli tanitó tevékenységét jellemzi. Buzditó előadására az ottani szövetkezet 300 ezer koronát jegyzett eddig hadikölcsönre. Tótszentpál s Varjaskér községben erre a céira 550.000 koronát gyüjtött össze. A hadikölcsönbiztositásnak közbenjárására 150 ezer K jegyzés lett az eredménye. A két község 1400 hivője egymillió koronát jegyzett a hét hadikölcsönre. Összegyüjtött jótékonycélra pénzben, élemben, ruhában 20 ezer koronát s a legutóbbi fehérnemügyüjtéskor hat ism. iskolás leány segitségével legalább 10 ezer korona értékü ruhanemüt szedett össze. Ennek a lelkes buzgalomnak hatása gyümölcsözzön más helyen is hasonlóan szép eredményeket.

— **Kása, hagyma.** A beszerzési csoport szétosztotta a köleskását. Nem sok jutott egy-egy családra, de ez is valami. El is vitték. A vöröshagyma szállitását a hideg akadályozza. Nagy szükséget pótol, ha a tisztviselők később kapják is meg. Kap a csoport 5 q hadikávét is.

— **Temetés jégmezőn.** Mult hétfőn temetés volt a Jeruzsálemhegyen. Nagy temetés, mert sokan voltak a gyászolók, a kisérők. A temetőbe a széles, lejtős Széll-utcán vezet az ut. Ez az utca ekkor tükörsima jégmező volt. A lovak minden izmukban remegve lépkedtek éles patkóval is. A kocsis izzadt a bakon s a tükörablakos halottas kocsit emberek tartották, hogy ne csusszon s el ne düljön. Mindenki borzadva nézte ezt a veszedelmes halottvivést s hangos méltatlankodással itélte el az olyan gondosságot, amely még a temetőbe vezető utról is megfeledkezik. Hiszen a fagy, a jég nem állitja meg a halál törvényét s az emberek halnak, az élők halottat temetnek. A rend is, a mások kegyeletének tisztelete is azt parancsolja, hogy az örök nyugvóhelyhez járható, jó ut vezessen. Nem kivánunk sétatér-járdát, csak olyan utat, amelyen a fájdalom nyugodtan járhat enyhülést szerezni a halottak birodalmába.

— **A magyar szt. korona országai Vöröskereszt Egyesületének hajmáskéri fiókja.** *Németh* Ignacné és *Szerencse* Imréné kezdeményezésére megalakult Hajmáskéren a Vöröskereszt Egylet fiókja. A lelkes agitációnak e kis faluban szép eredménye lett, amennyiben a lakosság minden osztályából léptek be az egyesület fiókegyletébe. Alapitó tagokként beléptek 40 K tagsági dij befizetésével: Németh Ignácné, Fülöp Cs. Lajosné, Rözenberger Gáborné, Györe Kálmánné, Tüskés Pálné, Schmid Jánosné, Simon Ferencné, Baráth Dánielné, Mohács Kálmánné, Szita Ferencné, Fülöp Károlyné, Varga Károlyné, Megyeri Józsefné, Péter Dánielné, Nagy Károlyné, Szerencse Imréné, Nagy Jánosné, Szerencse Ignácné, Krelmó Györgyné, Kiss Jánosné, Szabó Józsefné, Suri Gáborné, Zergi Zsigmondné, Surány Ferencné, Fülöp Imréné, Füredi Istvánné, Vázsonyi Györgyné, Koronczai Istvánné. — Rendes tagul beléptek 20 K tagsági dij befizetésével: Kozma Jánosné, Borbély Ferencné, Fiser Károlyné, Arkovics Istvánné, Rigler Sándorné, Herceg Gézáné, Péter Károlyné, Kiss Mária, Schepp Máronné, Kosztbár Miksáné, Csucs Károlyné, Sipos Mihályné, Vég Lajosné, özv. Szabó Ferencné, Zergi Károlyné, Budai Istvánné, Fülöp Jánosné. — Rendes tagokul beléptek évi 2 K tagdijjal: Zergi Lajosné, Zergi Juliska, id. Szabó Imréné, Szeindi Erzsébet, Varga Mariska, Farkas Gizella, Szerencse Margit, Budai Margit, Szabó Erzsike, Budai Mihályné, Vida Etel, Surányi Károlyné, Mészár Vilma, Fehér Jánosné, Noszlopi Ferencné, Takács Jánosné, Budai Irma, Zergi Lina, Fülöp Mariska, Zergi Erzsike, Zergi Vilma, Surányi Dánielné. — Tagdijakból befolyt 1544 K. Adományokból befolyt: Molnár Ilonka, Potzy Henrikné, Miletics Elekné 10—10 K, Hujber pályafelvigyázó 5 K, Gerlinger Alajosné 1 K. — Tagok gyüjtésénél elismerést érdemlő működést fejtettek ki: Vida Etel és Zergi Juliska tagok.

A fiókegylet működését azonnal megkezdette, melynek eredménye lett Hajmáskéren 6 lepedő, 92 ing, 83 alsónadrág, 22 zsebkendő, 61 törülköző, Sólyban pedig 29 alsónadrág, 20 ing, 9 törülköző, 3 lepedő. — E gyüjtésben elismerést érdemlő működést fejtettek ki az elöljárósági tagokon kivül: Vida Etel és Zergi Juliska egyleti tagok, kik a kellemetlen idő dacára is fáradságot nem ismerve, mindkét község lakósait adományozásra buzditották.

A fiókegylet megalakulván, elnökké Krelmó Györgynét, társelnökké Kiss Jánosnét és Szerencse Imrénét, titkárnak Németh Ignácnét, gondnoknak Szita Ferencnét, jegyzőnek Simon Ferencnét, pénztárosnak Fülöp Lajosnét, orvosnak dr. Szakáts Pétert választotta meg, a háznagyi tisztet pedig Németh Ignác és Fülöp Lajos fogadták el.

— **Az uj hadisegély.** Csak a napokban jutott el a városhoz az uj hadisegély rendelete. Itt tehát senkit se terhel mulasztás. A hadisegély s a lakásbér összegét a következő kimutatás jelzi egyhavi időre: 1 személy 48 korona, 2 sz. 82 K, 3 sz. 110 K. Ezeknek havi lakbérsegélye 35 K, 4 sz. 136 K, 5 sz. 155 K, 6 sz. 170 K. Lakbérsegélyük 60 K, 7 sz. 185 K, 8 sz. 200 K, 9 sz. 215 K. Lakbérsegélyük 75 K, 10 sz. 230 K. Tiznél több személy 240 K. Lakbérsegély 90 korona. A hadisegélyre való jogosultságot öttagu bizottság állapitja meg. A bizottságot a városi közgyűlés választja. Lesz egy vármegyei felszólamlási bizottság is, amelyet a törvényhatóság választ. A hadisegélyesek várják be türelemmel az uj segély folyósitását. Ne zaklassák a hivatalt, hiszen a segély nem késik. Az uj megállapitást nem lehet egy-két nap alatt elintézni.

— **Tüzoltógyülés.** A Veszprémvármegyei Tüzoltószövetség Veszprémben február hó 2-án délelőtt 11 órakor a vármegyeház kistermében választmányi ölést tart.

— **Tüzifa.** A tisztviselők tüzifájából részesültek tudomására hozom, hogy a fűrészelési díjak visszafizetése megkezdődött. Kérem mindazokat, kiknek a felfűrészelési díj visszafizetendő, hogy f. évi január hó 27-én, vasárnap délelőtt 9 órakor igazoló nyugtájukkal a kir. tanfelügyelőségen megjelenni sziveskedjenek, hogy a visszatéritésre vonatkozó záradékot a nyugtára rávezessem. A kamatbiztositásokból visszajáró összeget ugyanakkor fizetem vissza. *Göndör* Ferenc kir. s.-tanfelügyelő, megbizott.

— **A hadisegélyesek.** Szivesen gondozza érdekeiket hatóság is, társadalom is. De ugyanezek részéről meg kell hallaniok az elitélést is azoknak, akik rászolgálnak. Panaszként halljuk, hogy a hadisegélyesek jegyre kapott élelmicikkekkel uzsoraüzletet folytatnak. Drágábbért tovább adják. Sokan igy tettek a hatósági káposztával s a petroleummal is, amikor volt. Most meg azt halljuk, hogy hadisegélyes asszonyok tömeges mozilátogatók. És pedig az első helyen. Olyanok is, akik tele vannak előleggel s akik a csekély ellátás miatt tele vannak örökös panasszal! Összeegyeztethető ez az állami segély természetével? A moziélvezet nem életszükséglet. A hadisegély nem erre való. Az egyik városban a rendőrség összeirta a hadisegélyes mozisokat s a hatóság elvonta segélyüket. Jó lesz ezt a dolgot itt is ellenőrizni.

— **Muzeum Zalában.** Zalamegye törvényhatósága a megyei levéltár történeti becsű anyagából és a vármegye történeti emléktárgyaiból székházában muzeumot létesit. A muzeumot *Darnay* Kálmán szervezi és rendezi.

— **Fürdő-részvénytársaság.** Balatonfüred bérbeadása megtörtént. A bérlet kezelésére részvénytársaság alakult egymillió kétszázezer koronával. Cime: Balatonfüred gyógyfürdő- és forrásvizvállalat részvénytársaság. A fürdő átvétele megkezdődött.

— **Dühöngő tüzvész Tésen.** Tésen szerdán hajnalban egy ház kigyuladt. Az orkánszerű szél a tüzet a szomszédos lakóházakra és gazdasági épületekre is átvitte. Hét ház, sok gazdasági épület s gabona lett a tüzvész martalékává.

— **A berhidai sertések.** A tisztviselők csoportja részére sertéseket hizlaltak Berhidán. Ezeknek egyrészét a tisztviselők átvették. A nagyobb sertésekre azonban nem akadt vevő. Ezen a bajon a város segitett. Átvette a megmaradt sertéseket továbbhizlalásra s helyettük kisebb, jobban kihizott sertéseket adott egyes tisztviselőknek jutányos árban.

— **Kié lesz az elkobzott élelmiszer?** A közélelmezési miniszter tudomására jutott, hogy az elkobzott élelmiszer árverés alkalmával gyakran illetéktelen egyének kezére jutott, akik aztán üzérkedtek vele. Most a miniszter elrendelte, hogy az elkobzott élelmiszereket az elsőfoku hatóság a köztisztviselők legközelebbi csoportjának vagy internátusnak, vagy kórháznak kötelesek kiszolgáltatni.

— **Élelmező szövetkezet.** A Balatoni Élelmező Szövetkezet negyven községet foglal körzetébe. Tagjainak waggonszámra szállitotta a káposztát, vöröshagymát, kerékrépát s másféle élelmicikket, amiből a Balatonparton szüken van. Most arra törekszik, hogy tagjainak tavaszi vetőmagot szerezzen. Az élelmező szövetkezet a Hangyának zalai elosztó központja, melyhez tizenöt Hangya-szövetkezet is tartozik. Ez a siker a buzgó vezetést dicséri.

— **Sertéshus és zsir ára.** A kormány uj árt állapitott meg a sertéshusra, szalonnára és zsirra. A szalonna ára 100 kgként 970 korona, a sertéshusé 850 korona, az olvasztott zsiré 1100 korona. A leölt szalonnás sertések egészben vagy féldarabban való eladásánál az árt az alispán maximálhatja, de ez 920 koronát meg nem haladhat.

— **Alaptőkeemelés.** A balatoni villamosművek részvénytársasága a Balatoni Szövetség kezelésében levő villamosművek megvételére ajánlatot tett. Az igazgatóság azt is elhatározta, hogy az egymillió alaptőkét kétmillióra felemeli. Azt ajánlja a részvényeseknek, hogy az uj részvényekből a jelenlegi részvények arányában jegyezzenek.

— **Tisztviselők kertészkedése.** A tisztviselők kertészkedő csoportjának gazdája közli a tagokkal az alábbiakat. A püspöki földek haszonbérletére vonatkozó szerződést irásba foglalva a püspök urral leendő aláirátás végett a jószágkormányzó átvette. — Az alább megnevezett tagok kedttől kezdve a délelőtti órákban irhatják alá a szerződést Nagy Lajos csoportpénztárosnál a Gazdasági Egyesület helyiségében, a megyeházán. Ugy az aláirásnak, mint a dijak lefizetésének végső határideje 1918. február 7-nek délelőtt 12 órája. Aki ezen határidőig akár az aláirást, akár a fizetést nem teljesiti, olyannak tekintetik mint aki nem akar részt venni a csoportban és helyébe a rengeteg jelentkező közül más tag kerül. — Fizetendő a pénztáros kezeihez és elismervényére 20 K bér, 17 K 50 fillér szántási és fogasolási (illetve tárcszási) dij, 2 K mérnöki költség és 3 K kezelési, levelezési s egyéb elszámolandó költségek. Azok, akik csak félhelyet (250 négyszögöl) kapnak, a bérnek és a szántási költségnek felét fizetik. A gyermekmenhely melletti földön elhelyezettek bér cimén nem 20, hanem 26 koronát fizetnek. A gazda a bérelt területeken volt kocsiutakat megszüntette s ez által, valamint a garszon emberek félhelyre utalása folytán lehetővé lett még néhány tagnak felvétele, akik neveiket az alábbi névsorban megtalálják. A közlekedés tehát ezután a barázdákon fog történni. A termények kihordása is ezen az uton bonyolitandó le. Minden egyes tag ismerje kötelességének, hogy a bérelt területeken talált idegeneket onnan kitilítsa s illetve a rendőrségen feljelentse. Ezzel csökkenthető lesz a mult évben divott szemérmetlen lopások száma. A földek kijelöléséhez minden tag 2—3 drb. 25—30 cm. nagyságu cölöpöt adjon át Birkenhauer városi műszaki tisztnek. A szerződés aláirásához meghivja a gazda a következőket: Juraszek János, dr. Komjáthy László, Radocza Vince (1/8), dr. Lányi Sándor, dr. Vértessy Gyula (1/8), Wildenauer Kálmán, Mattuschek Rikárd, Gróff József, Horváth Iván, Kajdacsy Endre, Benacsek Béla, Boda Antal, Molterer János, Kapus József, Hevesi József, Rosenberg Salamon, Nagy Sándor, Lubrincz Antal, Horváth István, Láng János, Formanek Kamilló, Polgár Manó, Schneider Gyula, Haidekker László, Tamás Kálmán, Keszegh

István, Mózner Ferenc (1/2), Tiszttartó Sándor, Göndör Ferenc, Marecsek Pál, Hircsu István, dr. Tenzlinger József, Csermák Imre, Bokrossy Jenő, Birkenhauer Béla, Gaál Sándor, Kránitz József, Biczi Károly, Boross Andor, Jankovics Ferenc, Jóga Mihály, Hollósi János (1/2), Schätzler István, dr. Kerényi Alajos, Szabó Sándor, Csajághy Károly, dr. Bajóti Ödön, Beöthy Gábor, dr. Karsay Sándor, Bruckner József, Pintér Lajos, Gaál Lajos, Zsoldos Rezső, Haschka Róbert, Supka Lajos (1/2), Dlabik Kálmán, Németh Rezső, özvegy Fülöp Györgyné (1/2), Piriti Ferenc, Schlemmer Ferenc, Pettkó Zsigmond, Szlavicsek Antal, Rosenberg Zoltán, Popper Samu, Kozák Géza, Zalai Vilmos, Bertalan László, Radecky Károly, Sándorfi Dezső (1/2), dr. Strausz Sándor, Parragh Gyula, id. Sándor János, Schön János, Liptay Sándor, Sörédi József, dr. Illés Dezső, Sztrókay István, Szigeti Ferenc, (1/2), Benkő János (1/2), Végh Izidor, Falvay Sándor, özv. Karniss Nándorné, Bognár Lajosné, Fáró Ede (1/2), Koronczay János, Rosos Károly, Mitsky Aladár, Szente Arnold, Blázy Imre, Schmidt Károly Bertalan Károly, Egey Lajos, Perlaki Gyula, Kletzár Miksa, dr. Tóth Béla, Vajda Ferenc, Józsa Ernő, Balassa Kálmán, Lakner Aladár, Polonyi György, Papp Sándor, Petignat F. József (1/2), Köcsky József, Hajek László, Nagy Lajos, Mezriczki Károly, Horváth Károly, dr. Pillitz Pál (1/2), Nagy József, Jánosik Pál (1/2), Várlán Zoltán, Csajda János, Lecouve Lajos, Dedinszky Károly, özv. Vadászy Ambrusné, Biloveszky József, Bernát Ágoston, Stierand Kálmán, Rieszner Róbert, Gratzl Ödön. (Akiknek neve után (1/2), van jelezve, azok csak 250 négyszögölet kapnak.)

Tudatja továbbá a gazda az ujjonnan jelentkezett s a fentebbi névsorban fel nem sorolt tisztviselőkkel, hogy az u. n. Csiszár-féle lencsevölgyi 7 m. hold földterületet a tulajdonos igen sulyos feltételekkel polgároknak adta bérbe. Akik a dr. Óvári Ferenc-féle rétföldből akarnak bérelni, forduljanak dr. Szász Ferenc ügyvédhez. *Csákány* Sándor, a tisztviselők kertészkedő csoportjának gazdája.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22

Foghuzás ● Műfogak ● Fogtömés

APRÓHIRDETÉSEK.

— **Kézimunkát és drukkolást elfogad SÁNDOR ELEKNÉ Veszprém, Palotai-ut 3.**

— **Varrógépeket** *gyorsan és pontosan megjavitok modernül berendezett varrógépjavitó műhelyemben. Helyben és vidékről tessék a gépfejet lakásomra, Jeruzsálemhegy, Báthori-utca 11. szám alá küldeni. Használt varrógépeket veszek. Található vagyok Szeglethi-utca 1., városhdz épület. BABOS ISTVÁN, varrógépszerelő.*

— **Elvállalok parkett lerakást, valamint régi parkett tisztitását, beeresztését és javitását. VÖRÖS ISTVÁN, parkettázó. Veszprém, Buhim-utca 2.**

— **SULY LÁSZLÓ biztositási és bankirodája** Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az *Első Magyar Általános Biztositó Társaság* főképviseletében élet- baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztositásokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati *részvényeket, érték- és állampapirokat, hadikölcsönkötvényeket* saját számlára vásárol és forgalmi áron elad.

— **Veszek helybeli kötőgyári részvényeket magas árban. — 20 db. veszprémi gőzmalom részvény eladó.** *SZEMEREY JÁNOS kereskedelmi és közvetitő irodája Veszprém, Rákóczi-utca 2.*

Uj és használt **fegyvereket,** **pisztolyokat** ad és vesz, javitásokat elfogad **Szemerey János** fegyverkereskedő, Veszprém

A vármegyei utak.

Molterer János műszaki tanácsos, az állami-építészeti hivatal vezetője a vármegyei közigazgatási bizottság utolsó ülésén az alábbi érdekes utrendészeti jelentést terjesztette elő:

Szerény keretben, de szives munkassággal igyekeztünk ott, ahol munkaerő és anyag rendelkezésre állott, a legsürgősebb utjavitási munkákat végrehajtani.

Igy sikerült hosszabb tárgyalás, többszöri sikertelen levelezés és az adott körülmények mérlegelése után, a vaszari állomáshoz vezető és évek hosszu sora óta téli időszakban járhatatlan utnak épitését nagy részében foganatositani.

Befejeztük továbbá Pápa város környékén lakók sokszor hangoztatott méltányos kérelmére a Kéttornyulak felő vezető forgalmas és igen rossz karban levő törvényhatósági utnak utalappal való ellátását és egynéhány utnak bővebb kavicsolását.

Figyelmünk kiterjedt több törvényhatósági utnak gondozására is, e munkálkodásunkat megnehezitette a vasuti forgalom több izben történt beszüntetése, illetve a kavicsszállitás korlátozása, továbbá az igás állatok állandó csökkenése folytán az utjavitásokra szükséges kavicsnak a bányákból és vasuti állomásoktól való szétfuvarozása.

Szabadságra visszatért katonáknak is több helyen, hol munkára jelentkeztek, még akkor is, ha talán nem is elsőrendű szükséglet kielégitéséről volt szó, munka adatott, hogy kereseteikkel maguk és hozzátartozóik sorsán segithessenek. Intézkedtünk, hogy leszerelés esetén a felmentését eddig sikertelenül kért utiszemélyzet legelsősorban bocsájtassék el, hogy az alábbiakban jelzett utmunkálatok szakszerű végzéséhez és ellenőrzéséhez megfelelő számu eskütt tett állandó személyzet álljon rendelkezésünkre.

Sürgős előmunkálatok folytak a somlóhegyi állami és a jutasi törvényhatósági kőbányák megnyitására, illetve ezzel kapcsolatos berendezések létesitésére.

Több vasbeton hid jóváhagyott tervei alapján a kedvező idő beálltával az épités megkezdését előkészitettük. A háboru folytán elmaradt törvényhatósági utépitések és pedig a mezőkomárom—hidvégi állomástól Lajoskomáromig, Ősi községtől a megye határáig a jóváhagyott tervek alapján azonnal munkába vehetők. Szorgalmaztatott az ugodi, francziavágási, bakonyszentlászlói vasuti állomáshoz vezető utak épitése.

Bejárás és tervezés alatt áll a balatoni körutnak Siófok—Almádi községek közötti részének épitése, Városlőd községen átvonuló törvhatósági közut szük részének ellátása beton burkolattal, Tótvázsony községtől Zalamegye határáig a már megkezdett utépitésnek folytatása, továbbá Várpalota és Hajmáskér községekben az állami utnak kiskőburkolattal való ellátása, a veszprémi burkolatnak meghosszabbitása a zirczi utelágazásig, nemkülönben Veszprém város és zirczi járás egynéhány meredek fakadásos utjának áthelyezésével kapcsolatos kiépitése.

Önálló üzemben tartott keskenyvágányu ipar- és gazdasági vasutak Porva, Bakonyszentlászló községek határában mintegy 10.0 km. hosszában épültek.

Rendes nyomtávu iparvasuti vágány a veszprémi kötőszövő-gyár és gróf Esterházy Jenő részére engedélyeztetett.

A hivatalkoz beérkezett 2392 ügyirat, ebből elintézett a hivatali főnök 66·13 %-ot, a beosztott kir. mérnök 33·87%-ot. A hivatal pénzforgalma 160.341 K 25 f volt.

Az uj telefon-dijszabás. Az 1918. év jan. hó 15-ével a környékbeli és törvényhatósági távbeszélő viszonylatokban a beszélgetések jelenlegi átalányozása megszünt és az emlitett naptól kezdve csak általányozott helyi és minden viszonylatban beszélgetésenkint dijazott távolsági forgalom lesz. A helyi forgalomban fizetett dijak fejében az előfizetők csak a helyi forgalomban vehetnek részt.

Az uj helyi dijszabás a következő: Önmagában álló főállomás évi dija 240 K, mellékállomással biró főállomás évi dija 300 K, minden egyes mellékállomás évi dija 72 K. Dijkedvezményes állomások a főállomás dijának a felét fizetik; mellékállomásokért azonban egy-egy mellékállomásért évi 72 K-t.

Az uj távolsági dijszabás a következő: 0—25 kilométerig 25 fillér, 25—50 kmig 50 f, 51—100 kmig 1 K, 100—200 kmig 2 K, 200 kmen felül felül 3 K. Ezen dijtételek 3 perces beszélgetések után értendők. A sürgős beszélgetésekért ezen dijaknak 3-szorosát kell fizetni. Vármegyék, törvényhatósági joggal felruházott városok, rendezett tanácsu városok és községek hivatalos helyiségeikben berendezett állomásokról a vármegye területén belül egymásközt és állami hivatalokkal váltott hivatalos beszélgetéseikért a rendes dijak felét fizetik.

Az előfizetési dijak havonkint előre fizetendők, s ha azokat a hó 5-ig ki nem egyenlitették, az állomást kikapcsolják s csak a dijak megfizetése után helyezik ismét forgalomba.

Aki a megváltozott dijszabás mellett távbeszélő állomását megtartani nem kivánja, folyó hó 31-ig a posta- és távirdahivatalnál irásban felmondhatja. Későbbi felmondásokat csak a szabályszerű 1 hónapi felmondási idő tekintetbe vételével intézik el.

Mindazoknak, akik szeretett édesanyánk, testvérünk, rokonunk

özv. KRAMMER ALAJOSNÉ

temetésén megjelentek s részvétükkel mélységes fájdalmunkat enyhitették, — benső köszönetét fejezi ki a gyászoló család és rokonsága.

Mindenkinek, akik boldogult férjem mult keddi temetésén jelen voltak s kegyeletükkel, vigasztaló részvétükkel nagy fájdalmunkat enyhitették: forró köszönetet mond

özv. Orbán Józsefné és családja.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Reihardt Mária Ilona magánzó fia József, Sándor, r. kath. — Próder Emil rendőrtisztviselő és Preya Margit fia Emil, Ottó, Rezső, r. kath. — Csomay Ferenc cipésziparos és Angerman Terézia leánya Anna, r. kath. — Kobza László szabósegéd és Horváth Gizella fia Károly, r. kath.

Halálozás.

Neff Vendel napszámos 76 éves, r. kath. — Böhm Sándor napszámos 75 éves, ág. h. ev. — Pfeiffer Mihályné Vinkelman Katalin napszámosnő 68 éves, r. kath. — Schvarcz Jakabné Rosenberg Rozália szabóiparos neje 83 éves, izr. — Özv. Krammer Alajosné Kész Julianna magánzó 63 éves, r. kath. — Jankovics Károly 7 hónapos, r. kath. — Orbán József földmives 65 éves, r. kath. — Csomay Anna 1 napos, r. kath.

Házasság.

Süli János (özv.) fuvaros, r. kath. és Horváth Borbála szakácsnő, r. kath. — Gyökeri Mihály molnársegéd, g. kath. és Tringer Erzsébet házicseléd, r. k.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számu ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafelőli lakás bolthelyiséggé is átalakitható. — Bővebb felvilágositás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek

árajanlattal:

füstölt szalonnát és sonkát, törkölypálinkát, mandulát, diót, sárgaviaszt, mézet, almát, körtét

és egyéb gyümölcsöt, beföttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főtér.)

NEMETH KAROLY

polgári és egyenruhaszabó

a „Korona"-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmámba vágó mindenféle munkát, igazitásokat és felvasalásokat. Viselt ruhákat becserélek és azokat kijavitva, szegényebb sorsuaknak eladom.

Valamint tanitok szabászatot és pedig polgári, katonai és papit, mindegyiket külön is, egyezség szerint.

Bakos Kálmán

füszer-, csemege-, bor- és ásványvizkereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Szaloncukor nagy mennyiségben. Friss áru, 1 kgros dobozokban.

Teasütemények, Cacesok nagy választékban.

Conzervek. Gyümölcsök.

Háztartási cikkek.

Pezsgő. Bor.

Cognac. Likőrök.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészitő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen uj orgonák épitését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakitását és hangolását jutányos árban számitom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készitek. ZONGORÁK javitását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközlök.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapittatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készit a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghivók, eljegyzési és esketési tudósitások, számlák, cimkék, stb. stb., jutányos árakon számitva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy bekötve szállittatnak. Hivatalos levélpapirok és boritékok, okmányboritékok mindenféle alakban és szinben. Egy és négyvonalas csinos vizsgalapok, tetszésszerinti mennyiségben. — Kaphatók a legjobb minőségű fehér irodai, ugyszintén fogalmazópapirok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61 **Veszprém** Telefon 61

Veszprém, Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában. Kiadótulajdonos a Veszprém-Egyházmegyei Könyvnyomda.